

Številka zadeve: U-I-153/93

Datum odločbe: 31. 03. 1994

Področje: Pravice civilnih invalidov vojne

Izrek: Določbi 8. in 9. člena zakona o civilnih invalidih vojne se razveljavita, kolikor v postopku za uveljavljanje statusa in pravic civilnega invalida vojne in pravic družinskih članov ne dopuščata vsem upravičencem dokazovanja po pravilih, ki jih določajo predpisi o splošnem upravnem postopku. Ta odločitev ima pravne posledice po prvem in drugem odstavku 414. člena ustave iz leta 1974.

Dodatno: Odgovor DZ

Odločitev: število glasov ZA: 9; PROTI: 0; število PLM: 0; število OLM: 0

SAMO ZA: Jambrek, Jerovšek, Krivic, Snoj, Šinkovec, Šturm, Testen, Ude, Zupančič

SAMO PROTI: /

POVZETEK ZADEVE:

Medobčinsko društvo civilnih invalidov vojne Ljubljana (pobudnik) je predlagalo, naj Ustavno sodišče razveljavi 8. in 9. člen Zakona o civilnih invalidih vojne zaradi neskladja s 50. členom Ustave. Sporni 8. člen je omejeval dopustna dokazna sredstva na zgolj pisne dokumente, 9. člen pa je omogočal dokazovanje z vsemi možnimi dokaznimi sredstvi samo tistim, ki so na podlagi tega zakona pridobili možnost uveljavitve statusa in pravic civilnega invalida vojne, oziroma družinskim članom tistega, ki je izgubil življenje, bil pogrešan ali pa je umrl zaradi posledic poškodbe ali bolezni, dobljene v okoliščinah, določenih v 1. členu zakona.

Državni zbor je v odgovoru navedel, da sporni določbi predvidevata uporabo različnih predpisov v postopku dokazovanja statusa in pravic civilnega invalida vojne; po 8. členu se uporabljajo predpisi o vojaških invalidih, ki dokazovanje omejujejo na listinske dokaze, po 9. členu pa se uporabljajo predpisi o splošnem upravnem postopku, kjer so dovoljena vsa dokazna sredstva. Državni zbor je bil mnenja, da bi dokazovanje pravnih dejstev v postopku pridobitve statusa oziroma pravic civilnih invalidov vojne moralo izhajati iz enakih postopkovnih pravil iz Zakona o splošnem upravnem postopku.

Ustavno sodišče je ugotovilo, da 8. in 9. člen Zakona o civilnih invalidih vojne različno urejata postopek za uveljavljanje enakega statusa in pravic, s tem da enim upravičencem omejuje dokazovanje samo na listinske dokaze, drugim pa omogoča dokazovanje z vsemi dokaznimi sredstvi v skladu s pravili splošnega upravnega postopka. Takšna ureditev pa nasprotuje načelu enakega pravnega varstva iz 22. člena Ustave, ki vsakomur zagotavlja enako varstvo njegovih pravic v postopku pred sodišči, drugimi državnimi organi, organi lokalnih skupnosti in nosilci javnih pooblastil. Kršitev enakega pravnega varstva pa je v obravnavanem primeru posegla tudi v pravico do socialne varnosti iz prvega odstavka 50. člena Ustave.

Ustavno sodišče je sporni določbi delno razveljavilo. Po novem za vse upravičence, ne le za nekatere, veljajo pravila dokazovanja brez omejitev, skladno z Zakonom o splošnem upravnem postopku.

EKONOMSKA DIM.	1	2	3	4	5
Pozicija sodbe in protisodbe	Nerazporejeno				

Odločba ne vsebuje ekonomske dimenzije, saj se ne nanaša na obseg ali upravičenost socialni pravic, temveč zgolj na postopek njihovega uveljavljanja.

DRUŽBENA DIM.	1	2	3	4	5
Pozicija sodbe in protisodbe	S				PS
ZA: vsi	1	1			

Obrazložitev pozicije sodbe

Ustavno sodišče se je v odločbi zavzelo za izenačitev postopkovnih pravil med pobudniki, ki želijo v upravnem postopku pridobiti status in pravice civilnih invalidov vojne. Z odločbo je namreč nekaterim pobudnikom olajšalo dokazovanje in hkrati, kar je z vidika družbene dimenzije morda še najbolj pomembno, nekaterim civilnim invalidom vojne povečala možnosti za pridobitev statusa in pravic, ki so jim namenjene. S povečanimi možnostmi za uspeh v postopku je torej Ustavno sodišče vzpostavilo močnejše varstvo omenjeni družbeni skupine, čemur gre **pozicija 1** na družbeni dimenziji.

Obrazložitev pozicije protisodbe

V nasprotnem primeru bi Ustavno sodišče dopustilo razlikovanje med pobudniki, ki želijo pridobiti status in pravice civilnih invalidov vojne. Ker za tovrstno razlikovanje ni mogoče predvideti utemeljenega razloga, bi šla takšni odločbi **pozicija 5**.

AVTORITARNA DIM.	1	2	3	4	5
Pozicija sodbe in protisodbe	S				PS
ZA: vsi ostali	1	1			

Obrazložitev pozicije sodbe

Razveljavitev zakonske določbe predstavlja odraz nasprotovanja avtoriteti države v prid pravicam in svoboščinam posameznika. V konkretni odločbi gre za **pozicijo 1**, saj Ustavno sodišče sporni 8. in 9. člena Zakona o civilnih invalidih vojne delno razveljavi tako, da se razveljavljeni del zakonskih določb ne more uporabiti v postopkih, ki do dneva objave odločbe niso bili pravnomočno končani.

Obrazložitev pozicije protisodbe

V primeru vsebinsko nasprotne sodbe bi Ustavno sodišče ohranilo sporne določbe v celoti in s tem v celoti zaščitilo avtoriteto države ter njeno pravico razlikovati med upravičenci z vidika njihovih postopkovnih pravic (in s tem možnosti za uveljavitev pravice). **Pozicija 5**.

MEDNARODNA PRAVNA VPETOST (OCENA OD 1 DO 4 ali neocenjeno-NC)		
Odločitev in sodniki ZA: vsi	1	<i>Ustavno sodišče se v odločbi ne sklicuje na mednarodno/tuje pravo ali sodno prakso.</i>

NAKLONJENOST DZ (OCENA OD 1 DO 4 ali neocenjeno - NC)		
Odločitev in sodniki ZA: vsi	4	<i>Ker je Ustavno sodišče odločilo z vsebinsko podobno utemeljitvijo odgovoru Državnega zbora, gre odločbi pozicija 4.</i>